

Adalékok a folyószakasznevek kérdéséhez

Gyórfly Erzsébet

A Magyar Nyelvtudományi Társaság Debreceni
Csoportjának 2024. évi őszi felolvasó ülése

Debrecen, 2024. december 5.

Szikszó

Szikszó

[c. 1067]/267: per litus *Sceczov* (Gy. 3: 39 [here as *Zceczov*], 136)
1248/402/483: *Zekzow*, riv. (Gy. 3: 39, 133, 136)

Alsó szakasz: *Bába ere*

1327, 1346: *Babaere* (Gy. 3: 39, 68, 101)

Középső szakasz: *Szalók*

1323/1446: *Zalouk* [o: *Zalowk*] (Gy. 3: 39, 133)

Felső szakasz: *Bátor pataka*

1295: *Bathurpataka* (Gy. 3: 39, 70)

Szakasznevek

Csiliz 1332/1378: *Cheliz*, Gy. 3: 385, 412

Agyagos 1272: *Agagus*, Gy. 2: 565, 615

Kesző 1232>1347: *Kezew*, Gy. 2: 515

Herepány 1323: *Harypan*, Gy. 2: 509

Küsmőd 1267/1272: *Cusmeud*, Gy. 1: 39, 78

Bölze-patak 1317: *Belsepatak*, Gy. 1: 39, 72, 148

Mosztonga 1256: in *Mastangam*, Gy. 1: 201, 216

Úz 1192/1374/1425: *Vz*, Gy. 1: 201, 238, 243

Ösztörmény 1230 k.: *Ezturmen*, PRT. I, 604

Strém 1340: *Streym*, UrkBurg. IV, 291

Duna

[870 k.]: *Danubium*
latin *Danuvius* < i.e. *danu-* 'folyó'

A felső szakasz neve

Az alsó szakasz neve:

Ἰστρος ~ *Hister* < i.e. *is(a)ro-s* 'erős, hatalmas, heves'

1552: *Danubius* (Wolfgang)
1664: *Danubius* (Emanuel Stenglin)
1709: *Danubius seu Ister* (Müller)
1753: *Danubius* (Mikoviny)
1806: *Danubius* (Lipszky)

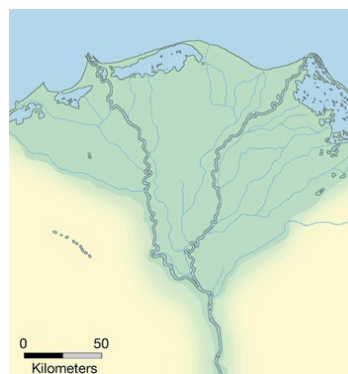
Nílus

Latin Nilus < ógörög *Νεῖλος*
Αἴγυπτος
óegyiptomi *n; r;w-h;w(t)* 'az elülső részek torkolatai'

Iteru

Hapi (Hapy)

Sihor (Siahor, Sehor) 'fekete folyó'

Hejő

Topolca [1200 k.]/896-ra: *Topulucea*, Gy. 1: 736, 809
 < szláv *topľъ ~ *teplъ* 'meleg' (PřSlTop. 180) + *-ьca* (SMILAUER 1970: 28)

Hév-jó [1200 k.]/896-ra: *Heuyou*, Gy. 1: 736, 772
 < *hév* 'meleg' + *jó* 'folyó'

Koppány

Kisbárapáti: *Nagy-árok, Seregkai-árok*

Fiad: *Nagy-árok, Borsi-patak*

Bonnya: *Nagy-kanális, Malomi-nagy-árok*

Szorosad: *Kanális*

Törökkoppány: *Malomárok, Öreg-árok*

Somogydöröcske: *Koppány-patak, Milgróve*

Tamási és Értény: *Kanális*

Koppányszántó: *Némét-árok, Koppány*

Nagykónyi: *Kanális, Koppány*

Pári: *Koppány*

Regöly: *Kis-kalányis, Majsai-kalányis, Koppány*

Koppány

Füzegy 1055: Fizeg ~ Fyzeg, DHA. 1: 150

1763–1787: *Koppán* (EKFT.)

1799–1803: *Koppony* (Lipszky MT)

1806: *Koppány Fl.*, (Lipszky)

1890: *Koppány p.*, *Kopány-patak* (Gönczy)

1914: *Koppány* (MÁKT.)

1941: *Koppány* (MaKF.)

1984: *Nagy-Koppány*, *Nagy-Koppány-patak*, *Koppány-patak* (MoFnt.)

1859 (Kat.): *Borsi folyó* (Karád)

Malomárok, *Borsi folyó* (Fiad)

Derék-aszó (Acsa)

Koppány Canal (Döröcske, Szorosad)

Koppány víz (Törökkoppány, Szántó, Értény)

Koppány folyjú (Kónyi)

Fővariáns nélküli szakasznevek

Tapolcafő: *Páskomi-ér*, *Bótakői-ér*, *Kalapácsi-ér*

Nyugat-Pantar:

Masi Hauwang Ara 'nagy és távoli kénes patak'

Masi Ke Baddang 'varjú kénes patak'

Masi Kepasali 'homályos kénes patak'

Köszönöm
a figyelmet!
gyorffy.erzsebet@arts.unideb.hu

A programot
a Magyar Tudományos Akadémia
támogatja, és a Debreceni Egyetem
Magyar Nyelvtudományi Tanszéke
koordinálja.